

Medieklagenemnda

Klagenemndas avgjørelse av 28. oktober 2022 i sak 2022/0584

Saken gjelder: Avslag på søknad om tilskudd til manusutvikling

Klager: Henrik Helliesen Langeland

Klagenemndas

medlemmer: Bjørnar Borvik, Gunn Enli, Karin Fløistad og Eirik Østerud

Bakgrunn:

- (1) Henrik Helliesen Langeland (heretter klager) søkte 24. oktober 2021 Norsk filminstitutt (heretter NFI) om tilskudd til manusutvikling for dramaserien «Makten og æren».
- (2) NFI av slo 15. desember 2021 klagers søknad om tilskudd. Av vedtaket framgår det at søknaden ble avslått som følge av at klager ikke oppfylte de formelle vilkårene for tilskudd, herunder krav til relevant utdanning eller relevant yrkeserfaring, jf. detaljforskriften § 2-2.
- (3) Klager mottok en utdypet begrunnelse for avslaget 17. desember 2021. Begrunnelsen ble ettersendt klager 3. januar 2022.
- (4) Klager påklaget vedtaket 4. januar 2022.
- (5) NFI foretok en fornyet vurdering av klagers søknad, men opprettholdt avslaget. Saken ble oversendt Medieklagenemnda 3. mars 2022.
- (6) Nemndsmøte i saken ble avholdt 28. oktober 2022.

Anførsler:

Klager har i det vesentlige anført:

- (7) NFIs tolkning av detaljforskriften § 2-2 er for snever og rigid. For det første er det vist til at NFI er av den oppfatning at verken klagers utdanning eller erfaring fra film/tv-serier er relevant etter forskriften. For det andre er det vist til at NFI ikke har tatt hensyn til egen forståelse av forskriftens punkt om utdanning. Det er klagers syn at hans utdanning som cand. mag. samt hovedfag og doktorgrad i litteraturvitenskap er å anse som annen utdanning med tyngdepunkt i skapende virksomhet innenfor dramatisk/audiovisuell fortelling.
- (8) Klagers erfaringsmessige bakgrunn kvalifiserer som relevant etter forskriftens ordlyd. Klager har forståelse for at NFI ønsker å redusere antall innsendte søknader fra personer uten tidligere relevant erfaring. Som følge av klagers mange og varierte engasjementer i den norske film- og tv-seriebransjen, samt tyveårige virke som fiksjonsforfatter, er klager likevel av den oppfatning at han i høyeste grad har «relevant yrkeserfaring fra den

Postadresse

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Tlf.: 55 19 30 00

E-post: post@knse.no

audiovisuelle bransjen». Klager har for øvrig vist til at han, gjennom hans mangeårige kurs i fortellerteknikker, har undervist en rekke av landets ledende manusforfattere i dramatiske og narrative teknikker. Dette arbeidet har resultert i en egen lærebok om fortellerkunst, der manusskriving for film og tv utgjør en egen del. Det er følgelig klagers syn at han er en relevant aktør i bransjen, og at han oppfyller vilkårene for å få søknaden vurdert.

NFI har i det vesentlige anført:

- (9) Klager oppfyller ikke de formelle kravene for tilskudd i detaljforskriften § 2-2, som følge av at han ikke har tilstrekkelig relevant utdanning eller yrkeserfaring. Vilårene i bestemmelsen må tolkes i tråd med den aktuelle tilskuddsformen, slik det fremgår av høringsnotatet fra 2016. Det er søkt om tilskudd til manusutvikling, hvor formålet blant annet er å bidra til utvikling av ideer, manuskripter og prosjekter av høy kulturell verdi og kunstnerisk kvalitet. Søknadsordningen krever dermed skapende erfaring eller utdanning på et visst nivå.
- (10) Når det gjelder utdanning, gjør NFI gjeldende at det kun er utdanning med tyngdepunkt i skapende virksomhet innenfor dramatisk/audiovisuell fortelling som kvalifiserer etter forskriften. Akademisk eller analytisk utdanning/erfaring er ikke relevant, ei heller skapende erfaring i skjønnlitterær form. Klagers doktorgrad i litteraturvitenskap kvalifiserer dermed ikke, som følge av at den ikke gjelder et dikterisk eller skapende virke. NFI har vist til at klagers avhandling er en teoretisk tekst/analyse av romanen «På sporet av den tapte tid».
- (11) Når det gjelder klagers yrkeserfaring, har NFI fremholdt at ordningen retter seg mot profesjonelle manusforfattere og skrivende regissører. Det følger av NFIs retningslinjer at kravet til relevant dokumenterbar yrkeserfaring innebærer at søker må ha skrevet eller regissert en film i langt format eller serie/episode som enten har vært i profesjonell distribusjon, herunder solgt til eller kringkastet av en nasjonal eller internasjonal tv-kanal/plattform. Det kan imidlertid også være tale om verk som har vært i normal kinodistribusjon eller blitt vist i et selektert program på en internasjonal filmfestival. I tillegg kan scenedramatikk i profesjonell oppføring, og i tilsvarende omfang, vurderes som kvalifiserende. Klagers erfaring oppfyller ikke disse retningslinjene. Det er vist til at klagers CV, hvor det framgår at han har virket som manuskonsulent og rådgiver. Klager har imidlertid ikke skrevet manus for verk som er vist i profesjonell distribusjon eller solgt/kringkastet.

Klagenemndas vurdering:

- (12) Saken gjelder klage over Norsk filminstituttts avslag på søknad om tilskudd til manusutvikling til dramaserien «Makten og æren». Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29 første og tredje ledd.
- (13) Det rettslige grunnlaget for behandlingen av søknaden følger av forskrift om tilskudd til audiovisuell produksjon av 31. oktober 2016 nr. 1264 (detaljforskriften). Detaljforskriften er hjemlet i forskrift om tilskudd til produksjon og formidling av audiovisuelle verk av 7. oktober 2016 nr. 1196 (hovedforskriften).
- (14) Vilårene for å motta tilskudd som enkeltperson framgår av detaljforskriften § 2-2, og bestemmelsen lyder som følger:

«For å kunne motta tilskudd etter dette kapittelet må søker ha relevant utdanning på bachelornivå eller høyere, eller kunne dokumentere relevant yrkeserfaring fra den audiovisuelle bransjen.

Regionale filmsentre og filmfond kan gjøre unntak fra kompetansekravet i denne bestemmelsen for tilskudd etter dette kapittelet.

Tilskudd etter § 2-4 kan kun gis til søkere som er registrert som enkeltpersonsforetak i Enhetsregisteret.»

- (15) Krav til utdanning og relevant yrkeserfaring er forøvrig uttrykt i NFIs retningslinjer, hvor det framgår:

«Du må relevant utdanning på minimum bachelornivå. Det vil si filmskole med faglig fordypning i dikterisk/skapende virke, normalt manus eller regi. Andre utdanninger med tyngdepunkt i skapende virksomhet innenfor dramatisk/audiovisuell fortelling kan også kvalifisere.

Relevant dokumenterbar yrkeserfaring kan også kvalifisere. Med det mener vi at søker må ha skrevet eller regissert en film i langt format eller serie/episode som har vært i profesjonell distribusjon; som har blitt solgt/kringkastet av en nasjonal eller internasjonal tv-kanal/plattform, vært i normal kinodistribusjon eller blitt vist i et selektert program i en internasjonal filmfestival. Scenedramatikk i profesjonell oppføring, og i tilsvarende omfang (minst helaftens verk), kan vurderes som kvalifiserende.»

- (16) I høringsnotatet fra 2016 som lå til grunn for detaljforskriften, uttalte NFI følgende om § 2-2:

«Bestemmelsen stiller krav til søkers profesjonelle erfaring. Søkers kompetanse må være relevant sett opp mot det tiltaket det søkes om tilskudd til. Formålet bak bestemmelsen i dagens regelverk er at tilskuddsordningene skal være med å bidra til at kompetansen i bransjen skal bli høyere.

Bestemmelsen tolkes i tråd med det tiltaket det søkes om tilskudd til.

NFI foreslår at dagens kompetansekrav videreføres i denne forskriften. Hva som anses som tilstrekkelig og relevant kompetanse vil bero på en konkret vurdering av søkers kompetanse opp mot det aktuelle tiltaket. Bestemmelsen om kompetansekrav gjelder for alle tilskuddsordningene etter kapittel 2.»

- (17) Formålet med den aktuelle tilskuddsordningen framgår av hovedforskriften § 2 og detaljforskriften § 2-4. Tilskudd under den aktuelle ordningen skal blant annet «stimulere til utvikling av ideer eller manuskripter til audiovisuelle verk av høy kunstnerisk og profesjonell kvalitet». I tillegg skal tilskuddene «bidra til å styrke både enkeltaktører og bransjen som sådan, samt gi mulighet til langsiktig satsing på utvikling av prosjekter, herunder bidra til at flere prosjekter blir realisert».
- (18) Klager har anført at NFI har tolket vilkårene for å motta støtte som enkeltperson for strengt og rigid. Nemnda viser til at detaljforskriften § 2-2 oppstiller to alternative vilkår som knytter seg til henholdsvis utdanning og erfaring. Ordlyden «relevant utdanning» tilsier at søkers utdanning må være relevant sett i lys av hva det er søkt om tilskudd til og den aktuelle ordningens formål. Den aktuelle ordningen omhandler tilskudd til utvikling av ideer og manuskripter til audiovisuelle verk av høy kvalitet, og den retter seg dermed

mot skapende virksomhet på et visst nivå, innen eksempelvis film og tv. Nemnda er derfor enig med NFI om at søkers utdanning må ha sitt tyngdepunkt i skapende virksomhet innenfor dramatisk eller audiovisuell fortelling.

- (19) Klager mener at hans utdanning er relevant, og at den har tilstrekkelig tyngdepunkt innen dramatisk eller audiovisuell fortelling. Det er vist til at klager er cand. mag., i tillegg til at han har hovedfag og doktorgrad i litteraturvitenskap. Det er nemndas syn at klagers utdanning fremstår å ha sitt tyngdepunkt i en vitenskapelig eller analytisk tilnærming til litterære tekster. Nemnda viser i den forbindelse til at klagers doktorgradsavhandling er en analyse av romanen «På sporet av den tapte tid» av Marcel Proust. Nemnda er følgelig av den oppfatning at klagers utdanning mangler den nødvendige tilknytning til skapende virksomhet innen dramatisk eller audiovisuell fortelling. Klagers «utdanning» kan dermed ikke anses å være tilstrekkelig «relevant», jf. detaljforskriften § 2-2.
- (20) Også det alternative kompetansegrunnlaget – «relevant yrkeserfaring fra den audiovisuelle bransje» – må tolkes i lys av hva det er søkt tilskudd til og den aktuelle ordningens formål. Nemnda fremholder at forskriften definerer «audiovisuelt verk» som «en fiksjonsbasert eller dokumentarisk fremstilling gjennom lyd og bilder i form av film eller serier produsert for offentlig visning eller omsetning», jf. § 1-3 bokstav a. Søker må følgelig ha erfaring på et viss nivå tilknyttet utvikling av ideer eller manuskripter til audiovisuelle verk. Det må foretas en helhetlig vurdering av søkers dokumenterte yrkeserfaring på feltet.
- (21) NFI mener at klager ikke oppfyller kravene de har etablert i egen praksis, og som er kommet til uttrykk i NFIs egne retningslinjer. Det er vist til at ingen av verkene klager har skrevet kvalifiserer etter deres kriterier. Videre er det lagt vekt på at klager ikke har skrevet manus for verk som er vist i profesjonell distribusjon eller som er solgt/kringkastet, selv om han har virket som manuskonsulent og rådgiver. Etter en konkret helhetlig vurdering er NFI av den oppfatning at klagers bakgrunn og kompetanse ikke er tilstrekkelig relevant for den aktuelle tilskuddsordningen.
- (22) Nemnda har forståelse for at NFI har behov for å utarbeide egne retningslinjer i forbindelse med behandlingen av søknader. Slike retningslinjer kan både fremme likebehandling av søkerne og bidra til en effektiv saksbehandling. NFIs begrunnelse for avslaget i denne saken tyder imidlertid på at NFIs retningslinjer fungerer som absolutte vilkår for tildeling av utviklingstilskudd. En slik bruk av retningslinjer er ikke forenelig med detaljforskriften § 2-2, som gir anvisning på at det skal foretas en konkret vurdering av den enkelte søkers yrkeserfaring. Det er etter nemndas syn saklig og fornuftig at NFI utarbeider en liste med eksempler på hvilken type erfaring som kan være tilstrekkelig etter bestemmelsen. Slike retningslinjer kan imidlertid kun være veiledende, og ikke fungere som absolutte vilkår for hvilke søkere som skal anses kvalifiserte.
- (23) Retningslinjene for dette kompetansevilkårets vedkommende er dessuten formulert på en måte som knapt gir rom for skjønn. Nemnda kan ikke se at det er foretatt en konkret vurdering av hvorvidt klagers erfaring fra film og tv er tilstrekkelig relevant når det gjelder den aktuelle tilskuddsordningen. NFI har kun vist til at klager ikke har skrevet manus for verk som er vist i profesjonell distribusjon eller solgt/kringkastet, og at klagers erfaring dermed ikke er tilstrekkelig relevant. Det er ikke foretatt en nærmere vurdering av om klagers nokså omfattende erfaring innen manusarbeid for film og tv likevel kan anses tilstrekkelig, selv om han ikke fullt ut har skrevet et manus på egenhånd.

- (24) I fortsettelsen av dette finner nemnda grunn til å minne om at det grunnleggende kravet til forsvarlig saksbehandling innebærer at vedtakets begrunnelse må være egnet til å vise at det er foretatt en reell vurdering av klagers søknad med utgangspunkt i de vilkår og kriterier som gjelder for avgjørelsen i saken. Samlet sett mener nemnda at NFIs begrunnelse ikke er egnet til å vise at det er foretatt en reell og selvstendig vurdering av klagers søknad med utgangspunkt i detaljforskriften § 2-2. Nemnda er følgelig kommet til at avslaget på søknaden om tilskudd til manusutvikling ikke oppfyller kravene til forsvarlig saksbehandling.
- (25) I henhold til forvaltningsloven § 41 fører slike feil som hovedregel til ugyldighet, men vedtakene er likevel gyldig dersom det er grunn til å regne med at feilen ikke kan ha virket bestemmende for vedtakets innhold. Etter klagenemndas syn er feilen her av en slik karakter at den kan ha virket bestemmende på vedtakets innhold.

Konklusjon:

På denne bakgrunn treffer Medieklagenemnda følgende

vedtak:

Norsk filminstituttts avslag 15. desember 2021 på søknad om tilskudd til manusutvikling til dramaserien «Makten og æren» er ugyldig, og sendes tilbake til NFI for ny behandling.

Vedtaket kan ikke påklages, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd.

Dokumentet er godkjent elektronisk